Дәрбәнд

ДОСТЛУГ. ГАРДАШЛЫГ. БИРЛИК

100 1920-2020 јүз ил сизинләјик

Тәсисчиләр: ДАҒЫСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫН МӘТБУАТ ВӘ ИНФОРМАСИЈА НАЗИРЛИЈИ

12+

№44 (98288) 1920-ҹи илдән чыхыр 30 октјабр 2020-ҹи ил ҹүмә. Гијмәти 2 рубл.

ҜӘЛӘҸӘК ҮЧҮН ТАНЫШЛЫГ

Серҝеј Меликов Дәрбәнддә сәфәрдә олмушдур

Бу һәфтәнин чәршәнбә ахшамы- октјабрын 27-дә Дағыстанын башчысы вәзифәсини мүвәггәти иҹра едән Серҝеј Меликов Дәрбәндә ишҝүзар сәфәр етмишдир.

Республика башчысыны шәһәрин мери Хизри Абакаров гаршыламыш вә шәһәрин тарихи һиссәси илә танышлығы заманы бүтүн мәсәләләрлә бағлы ачыгламалар вермишдир.

Һәр шејдән әввәл, Серҝеј Меликов Русијанын ән гәдим шәһәринин 2020-ҹи илдән 2025-ҹи илә гәдәр олан дөврдә онун там инкишафы үчүн ҝенишмигјаслы бир лајиһә чәрчивәсиндә планлашдырылан канат јолунун лајиһәси илә таныш олду. Канат јолунун узунлуғу тәхминән 3 километр, тутуму исә саатда 500 нәфәр олаҹагдыр. Телеферик тикинтиси илә ејни вахтда, лајиһәјә ујғун олараг телеферикин алт нөгтәсинин јерләшдији саһилбојунун абадлашдырылмасы да планлашдырылыр. Бу,120 мин Дәрбәнд сакини үчүн ил боју истираһәт јери ролуну ојнајаҹаг вә шәһәрә илдә 100 мин турист ахыныны артыраҹаг.

Сәфәр заманы республиканын башчысы вәзифәсини мүвәггәти иҹра едәнә шәһәр сакинләри вә туристләр тәрәфиндән севилән мәнзәрәли шам (сосновыј бор) мешәси ҝөстәрилди. Серҝеј Меликова инсанларын асудә вахтларынын кечирилмәси вә онларын истираһәти үчүн шәраит јаратмаг планлары барәдә мәлумат верилди.

Бурада шам мешәсинин һәртәрәфли јахшылашдырылмасына даир ишләрин ҝөрүлмәси-пијада, ат, ҝәзинти јоллары, аиләви истираһәт јерләри, дүшәркә вә туризм мәркәзи олан уникал мешә паркы саһәсинин јарадылаҹағы ҝөзләнилир.

Сонра ДР Башчысы вәзифәсини иҹра едән гәдим шәһәрин мөһтәшәм – Нарын галасыны зијарәт етди. Хатырладаг ки, 2003-ҹү илдән бу јана Дәрбәнд истеһкамы Нарын-Гала, ичәришәһәр ЈУНЕСКО-нун Дүнја Ирси сијаһысына дахил едилмишдир. Зијарәтчиләрә әзәмәтли галанын тарихи вә екскурсија чәрчивәсиндә бурада јерләшән мүхтәлиф дөврләрин мемарлыг абидәләри һаггында мәлумат верилди.

Бурада ҝеофизика мүһәндислији ишләри баша чатдырылмышдыр.

Галанын чарпаз ҝүнбәзли гурулушундакы тәдгигатын мәгсәди 19-ҹу әсрин орталарында уҹалдылмыш бу бинанын мәгсәдини ајдынлашдырмаг ҹәһди иди. Нәтиҹәдә, бинанын христиан мәбәди олараг

тикилмәсинин леһинә јени бир мүбаһисә әлдә едилди.

Јени мәлуматларла әлагәдар олараг, бу ил нојабрын 19-да ЈУНЕСКО-нун нүмајәндәләри Дағыстанда бу мөвзуда бир топланты кечирәҹәкләр.

Галанын ҝиришиндә бөлҝә рәһбәринә туризм маршрутларынын инкишаф перспективләри тәгдим едилди. Беләликлә, гонагларын өз автомобилләрини тәрк едиб електрикли нәглијјат васитәләри илә әсас тур маршрутларына галха билмәси үчүн хүсуси дајанаҹаглар тәшкил етмәк планлашдырылыр. Бу нәглијјат васитәләри он нәфәрин дашынмасы үчүн нәзәрдә тутулмушдур вә туристләри гәдим шәһәрин дар күчәләриндән кечирмәк үчүн истифадә едиләҹәкдир.

Сонра Серҝеј Меликов бәрпа едилмиш 8-ҹи вә 9-ҹу мәһәлләдә олмуш, 6-7-ҹи мәһәлләдә комплекс абадлыг ишләринин ҝедиши илә таныш олмушдур. Маһаллар - шәһәрин ашағы һиссәсиндә јерләшән тарихи мәһәлләләрдир. Бунлар туризм зонасына аиддир, бу әразидә ән гәдим мәдәни вә тарихи јерләр јерләшир. Маһалларын јахшылашдырылмасынын илк мәрһәләси артыг баша чатмышдыр. Бу, РФ тикинти Назирлијинин Үмумрусија мүсабигәсиндә кичик шәһәрләрдә вә тарихи јашајыш мәнтәгәләриндә раһат бир шәһәр мүһити јаратмаг саһәсиндә ән јахшы лајиһәләрин сечилмәси үчүн газандығы гәләбә сајәсиндә мүмкүн олунду. Бәрпа ишләри чәрчивәсиндә коммуникасија проблеми артыг һәлл едилмиш, јола јени плитәләр дөшәнмиш, булаглардан тәмиз су ахыр, әрази тәмизләнмишдир.

Республика башчысы һазырда бәрпа вә абадлыг ишләринин апарылдығы Ҹүмә мәсҹидини дә диггәтдән кәнарда гојмады. Нөвбәти зијарәт нөгтәси Мәһәммәд Пејғәмбәрин сәһабәләринин дәфн олундуғу "Гырхлар" гәбристанлығы олду.Бурада јерә даш дөшәмәк, көлҝә галерејасыны отураҹагларла, дајанаҹагларла, тағлы ачылышларла тәҹһиз етмәк, фасад үзлүјү, дәстәмаз мәнбәји, ибадәт отағы вә һасары дәјишдирмәк планлашдырылыр. Серҝеј Меликов көһнә гәбиристанлығын абадлашдырылмасы ишләринин ҝедиши илә таныш олду.

Узунлуғу 800 метр олан Мәммәдбәјов күчәси бојунҹа пијада зонасынын абадлашдырылмасы үчүн дә ишләр апарылыр. Тарихән бу күчәдә әллә тохунан халчаларын сатылдығы "халча базары" јерләшиб. Лајиһә сифаришчиләринин гаршысында халчаларла әлагәли мөвзуну ҹанландырмаг, бу мәканы туристләр вә вәтәндашлар үчүн даһа мараглы етмәк вәзифәси дурур. Күчә бојунҹа истираһәт зоналарынын, алыш-вериш јерләринин тәҹһиз, мүхтәлиф експозисијаларын тәшкил едилмәси вә гала диварында шәһәр мөвзуларындан ибарәт мултимедиа пројексијасы јарадылмасы планлашдырылыр. Гала диварынын мемарлыг ишыгландырмасы да гурашдырылаҹагдыр. Бүтүн ишләр мүәјјән едилмиш графикә ујғун олараг апарылыр, јахын ҝәләҹәкдә кичик мемарлыг формаларынын гурашдырылмасына башланаҹаг вә објектин нојабр ајынын сонунда истифадәјә верилмәси планлашдырылыр.

Серкеј Меликов Дәрбәнддәки тәһсил вә сәһијјә мүәссисәләринин иши илә таныш олду

Дәрбәндә ишкүзар сәфәри чәрчивәсиндә Дағыстан башчысы вәзифәсини ичра едән Серкеј Меликов Дәрбәнд мәркәзи шәһәр хәстәханасынын 1 сајлы поликлиникасында да олду.

Шәһәрин әсас тибб мүәссисәси илә танышлыг заманы Дағыстанын Сәһијјә Назири Чамалудин Һачиибраһимов вә МШХ-нын баш һәкими Абдулгафар Шыхмәһәммәдов тәрәфиндән изаһатлар верилди.

Бурада јерләшдирилән чәрраһијјә вә физиотерапија шөбәләринә әлавә олараг, тибб мүәссисәсиндә 2019-чу илдә поликлиниканын чәрраһијјә шөбәси, бир психиатр кабинети, 8 чарпајылыг күндүз хәстәханасы, рајонлараарасы аилә сағламлығы вә репродуктив

мәркәзи, һәмчинин рајонлараарасы нарколожи диспансер базасында ачылан бир травма мәркәзи вар. Поликлиниканын өзүндә әһалијә көмәк мәгсәдилә мүасир аваданлыгларла тәчһиз олунмуш диагностик хидмәтләр көстәрир. Бураја рентксен вә мамографија хидмәтләри, ултрасәс диагностикасы вә функсионал диагностика дахилдир. Сағламлыг мәркәзиндәки аваданлыг мүәјјән хәстәликләр үчүн риск групларыны тәјин етмәјә имкан верир. Тибби мүәссисәдә олан республика башчысы бинанын вә биналарын мөвчуд вәзијјәтини дә гијмәтләндирди.

Баш һәкимин гејд етдији кими, бина беш ил әввәл тәмир едилмиш вә кечән ил исә әрази абадлашдырылмышдыр.

Бу ил тибб мүәссисәсиндә давам едән әсаслы тәмир үчүн республика бүдчәсиндән вәсаит ајрылмышдыр. Кәләчәкдә клиникада бир музејин ачылмасы да планлашдырылыр.

Бундан әлавә, Дағыстан Республикасы Һөкумәтинин еһтијат фондундан ајрылмыш вәсаитләр 62 чарпајылыг јени инша едилмиш чохфунксијалы мәркәзин мүһәндис инфраструктуруна техники чәһәтдән гошулмасы, јумшаг вә бәрк аваданлыгла тәчһиз олунмасына јөнәлдилмишдир.

Һәмчинин КОВИД-19 хәстәләринә вә бу вируса јолухмасы еһтимал едилән хәстәләрә тибби јардым көстәрмәк үчүн јенидән һазырланмыш чарпајыларын тәчһиз едилмәси үчүн Дәрбәнд мәркәзи шәһәр хәстәханасы үчүн дөвләт федерал бүдчәсиндән пул ајрылды. Вәсаитләр аваданлыг вә оксикен тәчһизаты, һабелә фәрди горујучу васитәләрин алынмасына сәрф едилмишдир.

Хәстәханада Дағыстан башчысы вәзифәсини ичра едән Меликов тибб ишчиләри илә дә сөһбәт етди. Онун һәлә РФ Президентинин Шимали Гафгаз Федерал Даирәсиндә сәлаһијјәтли нүмајәндәси ишләдији мүддәтдә тибб мүәссисәсинә көстәрдији диггәтинә көрә тәшәккүр етдиләр.

Дәрбәндә сәфәр заманы о, М. Сурмач адына 15 сајлы орта мәктәбдә тәдрис просесинин тәшкили илә дә таныш олду.

СанПин-ин јени тәләбләринә ујғун олараг мәктәбдә кабинет системи ләғв едилди, синиф отаглары вә мәктәб бинаалары, дәһлизләр вә дикәр биналар дезинфексија олунур. Лазыми тибби аваданлыг вә тәмассыз термометрләр, ресиркулјаторлар, маскалар, әлчәкләр, антисептикләр вә с. алыныб, термометрија күндәлик һәјата кечирилир.

2016-чы илдә тикилән мәктәб 700 шакирд үчүн нәзәрдә тутулуб. Анчаг бу күн ики нөвбәдә тәһсил алан ушагларын үмуми сајы 1495 нәфәрдир. Мәктәбдә ики компүтер синфи вә лабораторија вар, физика вә кимја отаглары мүасир аваданлыгла тәчһиз едилмишдир.

Республика рәһбәринин вәзифәсини ичра едән Серкеј Меликов мәктәбин истилик мөвсүмүнә һазыр олуб-олмадығыны, лазыми јанғын тәһлүкәсизлији стандартларына әмәл олунуб-олунмадығыны сорушду, исти јемәкләрин нечә тәшкил олундуғуну да јохлады. Үмумијјәтлә, иашә блокунун бүтүн мүасир тәләбләрә чаваб вердији гејд едилди.

Серкеј Меликов јекун олараг сон илләрдә сосиал објектләрин әһәмијјәтли дәрәчәдә јениләшмәсини гејд етди.

АМЕТ-ХАН СУЛТАН-100

Серкеј Меликов Амет-Хан Султанын бүстүнүн ачылышында иштирак етди

Өтән истираһәт күнү Дағыстан башчысынын сәлаһијјәтләрини ичра едән Серкеј Меликов Новолакски рајонунда, Новокулинск 2 сајлы орта мәктәбинин әразисиндә ики дәфә Совет Иттифагы Гәһрәманы, ССРИ-нин әмәкдар сынагчы- тәјјарәчиси Амет-Хан Султанын бүстүнүн тәнтәнәли ачылышында иштирак етди. Серкеј Меликов иштирак едәнләрә мүрачиәт едәрәк Амет-Хан Султанын бир шәхсијјәт кими Дағыстан үчүн әһәмијјәтини гејд етди.

Бу күн биз Дағыстан халгынын шанлы оғлу, гырычы-тәјјарәчи, ССРИ-нин әмәкдар сынагчы- пилоту, ики дәфә Совет Иттифагы Гәһрәманы Амет-Хан Султанын хатирәсини еһтирамла јад етмәк үчүн топлашдыг. Бу ил Бөјүк Гәләбәнин 75 иллијини гејд етдик. Бөјүк Вәтән мүһарибәси чәбһәләриндә дағыстанлылар руслар вә дикәр халгларла чијин-чијинә вурушдулар, бир чоху Вәтәни хаин дүшмәндән гуртармаг үчүн чәсарәт вә фәдакарлығын тәчәссүмү олан шүчаәтләр көстәрдиләр, өзләрини гурбан вердиләр. Онлардан бири, бу ганлы мүһарибәнин гәһрәманы, Бөјүк Вәтән мүһарибәсинин башланғычындан Алман фашист ишғалчылары илә дөјүшләрдә иштирак едән бөјүк һәмјерлимиз Амет-Хан Султандыр. Амет - Хан Султан, 31 Мај 1942-чи илдә Алман "Јункерс-88" бомбардманчысыны һавада вурараг, Јарославл үзәриндәки сәмада илк һава гәләбәсини газанды. Командалығын дөјүш тапшырыгларыны нүмунәви јеринә јетирдијинә, фашист ишғалчыларына гаршы мүбаризәдә көстәрилән чәсарәтә, шүчаәтә вә гәһрәманлыға көрә, Амет-Хан Султан Ленин ордени вә "Гызыл Улдуз" медалы илә тәлтиф олунмуш, Совет Иттифагы Гәһрәманы адына лајиг көрүлмүшдүр. Сон гәләбәсини 25 апрел 1945-чи илдә Берлин сәмасында отузунчу Алман тәјјарәсини вурараг газанды. Үмумиликдә, Амет-Хан Султан 603 учуш һәјата кечирди вә онун өзү шәхсән 30 дүшмән тәјјарәсини вурду.

Республика башчысы вәзифәсини мүвәггәти ичра едән Бөјүк Вәтән мүһарибәси дөврүндә ән јахшы дөјүш пилотларынын галактикасына кирән Амет-Хан Султанын сүлһ дөврүндә јени авиасија вә космик технолокијаларын сынагчысы олдуғуну вурғулады. Амет-Хан Султан учуш иши әснасында тәхминән 100-ә јахын учуш апараты һаггында билијә јијәләнди, онун учуш мүддәти көјдә 4 мин саатдан чох иди. "Чохларынын фикринчә, өлкәмиздә Амет-Хан Султан кими икинчи сынагчы-тәјјарәчи јох иди. Башга һеч ким онунла мүгајисә едилә билмәзди, чүнки о һәр шејә гадир иди, бачардығы нә варса, һамысыны етди. Лакин бу әламәтдар инсанын өмрү, 1 феврал 1971-чи илдә, башга бир сынаг учушу заманы фачиәви шәкилдә гырылды. Өмрүнү сәмаја һәср етмишди вә һәјаты мәһз еләорадача да битди.

Тарих бөјүк инсан, тәјјарәчи кими дүнјаја кәлән - Амет-Хан Султанын парлаг хатирәсини әбәди горујуб сахламышдыр. Һәр кәсә 25 јашында икигат Совет Иттифагы Гәһрәманы ады верилмир. Бүтүн һәјаты, һәрби икидликләри вә сынагчы- пилотчунун фәдакар әмәји Вәтәнә хидмәт етмәк үчүн лајигли бир нүмунәдир. Алупка, Маһачгала, Кулински рајонунда, Јарославл, Кијев шәһәрләриндә тәјјарәчинин тунч бүстләри вә абидәләри учалдылды вә бу күн биз Новолакски рајонунун Новокули кәндиндә гәһрәманын адыны дашыјан мәктәбин әразисиндә онун бүстүнү ачырыг. Республикамызда дөвләт мүкафаты – "Кәнчләрин вәтәнпәрвәрлик руһунда тәрбијәләнмәсиндә вердији төһфәјә көрә" Амет-Хан Султан адына медалы тәсис етдик. Амет-Хан Султанын анадан олмасынын 100 иллијинә һәср олунмуш шәнликләр јалныз Дағыстанда дејил, Крым Республикасында вә онун хидмәт етдији шәһәрләрдә дә кечирилир. Бу, онун хатирәсинә бөјүк еһтирам, бөјүк бир өлкәнин-Дағыстанын оғлуна дәрин һөрмәтдир.

Халгымызын чәсарәтинин, гәһрәманлыг руһунун тәчәссүм етдирән белә инсанлардыр. Дүнән башга бир гәләбәнин шаһиди олдуг, һәмјерлимиз Һәбиб Нурмәһәммәдов нөвбәти дөјүшдә галиб кәлди. Мәнчә әсл дөјүшчү вә вәтәнпәрвәр инсанлар арасында бирбаша әлагә вар. Дүшүнүрәм ки, дүнәнки дөјүшә лагејд јанашан олмајыб, бу гәләбә мүнасибәтилә сизи үрәкдән тәбрик едирәм. Амет-Хан Султан бизим үчүн јалныз бир гәһрәман дејил, ејни заманда кәнч нәсли јетишдирмәк үчүн нүмунә олан халглар арасында достлуғун символудур. Бу мәктәбин онун адыны дашымасы чох јахшыдыр. Онун әфсанәјә чеврилән парлаг һәјатынын, сонсуз гәһрәманлығынын хатирәси гәлбимиздә әбәди галачаг ",-деди Серкеј Меликов.

Сонра сөз ики дәфә Совет Иттифагы Гәһрәманы, авиасија кенерал-полковники, дөјүш командири Артјом Хрјукинә верилди. Һәр шејдән әввәл Артјом Хрјукин она бу тәнтәнәли мәрасимдә иштирак етмәк имканы јаратдыглары үчүн республиканын вә рајонун рәһбәрлијинә тәшәккүр етди. "Елә олду ки, бабам вә Амет-Хан Султан ејни гәбиристанлыгда јан-јана јатдылар, һәр ил 9 мај тарихиндә бабамын гәбринин үстүнә кәлирик вә Амет-Хан Султанын мәзары үстүнә дә чичәкләр гојуруг. Бу ики шәхс арасында үмуми чох шеј вар иди. Гәһрәманын әввәл манеәләри, сонра мүкафатлары вар. Амет-Хан Султанын чәтин бир талеји вар иди, амма һәјатыны бөјүк бир дөјүшчү олараг дүзкүн, ләјагәтлә јашады ", деди- Артјом Хрјукин.

Амет-Хан Султанын гардашы оғлу Сајдуну Һачыгурбанов да Амет - Хан Султана көстәрдији диггәт вә һөрмәт үчүн Серкеј Меликова вә иштирак едәнләрә мүрачиәтлә деди: «Мүһарибәдән сонра Амет-Хан Султан Дағыстанда чох тәк-тәк һалларда олурду онун ахырынчы кәлиши һазырда бүстүнү ачдығымыз бу Новокули кәндиндә 1971-чи илдә олду. Мәнә- о заман 17 јашлы бир оғлана, Гәһрәманы көрмәк вә онунла данышмаг гисмәт олду. Бу күн сизи бир даһа тәбрик етмәк истәјирәм, онун хатирәси гәлбимиздә әбәди галачаг".

Мәрасим заманы Новолак рајонунун башчысы Магомед Ајдијев дә чыхыш етди.

Тәдбирдә ДР Башчысы вә Һөкумәти Мүдиријјәтинин рәһбәри Владимир Иванов, ДР Һөкумәтинин витсе-назиринин мүавини Рамазан Чәфәров, дахили ишләр назири Абдурашид Магомедов, ДР Милли Мәчлисинин депутатлары вә башгалары иштирак етмишләр.

ГӘҺРӘМАНЛАР УНУДУЛМУР

Тарих Паркында Амет- Хан Султанын 100 иллијинә һәср олунмуш сәрки ачылды

Маһачгаланын Тарихи Паркында тәјјарәчи, ики дәфә Совет Иттифагы Гәһрәманы Амет-Хан Султанын анадан олмасынын 100 иллијинә һәср олунмуш сәрки ачылды.

Сәркинин тәшкилатчысы "Русија - Мәним тарихим" Тарихи Паркы, Русијанын Ахтарыш Һәрәкаты, Амет -Хан Султан адына елм вә мәдәнијјәт тәһсилинә дәстәк Фонду иди. Сәркини зијарәт едәнләрә Гәһрәманын шәхсијјәти, дөјүш јолу вә гәһрәманлыглары һаггында мәлумат вериләчәкдир. Експозисијаја сынагчы-тәјјарәчинин шәхси әшјалары, китаблары, фотошәкилләри, сәнәдләр, һабелә дөјүш костјуму тәгдим олунмушдур. "Совет Иттифагы Гәһрәманы Амет-Хан Султанын образы бүтүн өлкәјә вә һәр бир дағыстанлыја мәлумдур. Маһачгала бејнәлхалг "Ујташ" һава лиманына, күчәләрә, проспектләрә вә тәһсил мүәссисәләринә онун ады верилиб. Өз гәһрәманларыны танымаг вә онларын икидликләри илә фәхр етмәк һәр бир дағыстанлынын борчудур. Әминәм ки, експозисија кәнч нәслин бөјүк диггәтини чәлб едәчәкдир. Сәрки нојабр ајынын сонуна гәдәр давам едәчәк "дејә Тарих Паркынын директору Тимур Вәлиханов билдириб.

Тәдбирдә Дағыстанын кәнчләр ишләри үзрә назири Камил Саидов, һабелә Амет -Хан Султан адына Елм вә Мәдәнијјәт Тәһсилинә Дәстәк Фондунун сәдри Лаура Бакријева иштирак етмишләр.

Хатырладаг ки, бу ил октјабрын 20-дә Бөјүк Вәтән Мүһарибәси иштиракчысы, ики дәфә Совет Иттифагы Гәһрәманы Амет-Хан Султанын анадан олмасынын 100 иллији тамам олуб.

Крымда Амет-Хан Султанын абидәси тәнтәнәли шәкилдә ачылды

Ики дәфә Совет Иттифагы Гәһрәманы Амет-Хан Султанын 100 иллијинә һәср олунмуш тәдбирләр чәрчивәсиндә, Крым Республикасынын Симферопол шәһәриндә, әфсанәви сынаг-пилотунун бүрүнч абидәсинин тәнтәнәли ачылышы олду.

Тәдбирдә Крым Республикасынын башчысы Серкеј Аксенов, Крым парламентинин депутатлары, Русија Дөвләт Думасынын депутатлары, ичтимаи тәшкилатларын нүмајәндәләри, һабелә Амет-Хан Султанын доғулдуғу Дағыстандан кениш тәркибли нүмајәндә һејәти иштирак етди. Крымда јашајан Дағыстан ичмасынын нүмајәндәләри, 943-чү дәниз ракет дашыјан авиасија алајынын ветеранлары, Крым- татар халгынын милли һәрәкатынын нүмајәндәләри вә бир чох дикәрләри дә бөјүк һәмјерлимизә еһтирам көстәрмәк вә Амет-Хан Султанын абидәси өнүнә күл гојмаг үчүн топлашмышдылар.

Ики дәфә Совет Иттифагы Гәһрәманынын гәһрәманлығы вә чәсарәтинин мүбарәк хатирәсинә еһтирам әламәти олараг, Дағыстан Республикасы Һөкумәтинин Севастопол шәһәриндәки сәлаһијјәтли полковники Мурад рәһбәрлик етдији Дағыстан нүмајәндәләри гәһрәманын абидәси өнүнә күл дәстәләри гојдулар. Тәнтәнәли тәдбир чәрчивәсиндә Дағыстан Башчысы вәзифәсини ичра едән Серкеј Меликов адындан дөвләт мүкафатлары тәгдим едилди.

ТИКИНТИ

Көрүлән тәдбирләрдән данышды

«Баша чатдырылмајан тикинтиләрлә мүбаризә рекионларын инкишафынын драјвери» панел дискуссијасында чыхыш едән Дағыстанын башчысы вәзифәсини мүвәггәти ичра едән Серкеј Меликов бу гәбилдән олан објектләрин сајынын азалдылмасы үзрә республикада көрүлән ишләрдән данышмышдыр. Онлајн-конфранс «Русијанын рекион вә шәһәрләриндә стратежи планлашдырма» 19-чу Үмумрусија форуму чәрчивәсиндә ВКС режиминдә кечирилмишдир.

Өз чыхышында С.Меликов билдирмишдир ки, јанвар ајынын 1-нә Дағыстанда 41,4 милјард рубллуг 1354 тикинтиси баша чатдырылмајан објект мөвчуддур. Сонра о, гејд етмишдир ки, 2019-чу илә кими республикада тикинтиси баша чатдырылмајан објектләрин инвентаризасијасы вә проблемләрин һәлли саһәсиндә системли иш апарылмамышдыр. Русијанын Һесабат Палатасында һәмин мәсәләнин мүзакирәләринин нәтичәләри үзрә рекионда он илләрлә јығылыб галмыш бу саһәдәки проблемләрлә мәшғул олунмамасы һаггында гәрар гәбул едилдијини С.Меликов гејд етмишдир. Белә ки, Дағыстанда баша чатдырылмајан објектләрин сајынын ашағы ендирилмәси вә ихтисар едилмәси үчүн мүвафиг пилот лајиһәси һәјата кечирилир.

Чыхыш чәрчивәсиндә Серкеј Меликов бу саһәдә көрүлән ишләрин үстүндә дајанмышдыр. Онун сөзләринә көрә инвентаризасијанын нәтичәләри көстәрмишдир ки, тикинтиси артыг баша чатдырылмајан 1354 објектдән 618-нин тикинтиси баша чатдырылса да, анчаг бу објектләрин һүгуг мүәјјәнедичи сәнәдләри тәртиб едилмәмишдир. Бununла белә бу објектләрин бир һиссәси, тәхминән- 100-ү фактики олараг истисмар едилир, 143 објект исә- һәтта бунлар објект јох, лајиһә - смета сәнәдләридир ки, бизим һесабламаларымыза көрә корректировка едилмәклә, 50 лајиһә кими истифадә етмәк олар. Галанлары актуал дејилдир. Бу лајиһәләрин мүәјјән едилмиш гајдада һесабдан силинмәси һаггында гәрар гәбул едиләчәкдир. 214 објект үзрә чари илдә малијјәләшдирмә нәзәрдә тутулмуш, онларын тикинтиси мүәјјән едилмиш сүрәтлә апарылыр, анчаг һәләлик баша чатдырылмамышдыр»,- дејә Дағыстанын башчысы вәзифәсини мүвәггәти ичра едән вурғуламышдыр.

Гејд етмәлијик ки, мүзакирәләрдә федерал вә рекионал һакимијјәт органлары башчылары вә еләчә дә експертләр иштирак етмишләр.

«Дағыстан»РИА

СИЗИН КИТАБ РӘФИНИЗ

“Салам Таганрог”

Октјабрын 23-дә Дәрбәнд Мәркәзи Шәһәр Китабханасында Дағыстан Республикасынын “Әмәкдар мәдәнијјәт ишчиси”, Русија вә Азәрбајчан Јазычылар Бирлијинин, Русија Федерасијасы Журналистләр Бирлијинин үзвү Таһир Салеһин “Салам, Таганрог” адлы китабынын тәгдиматы олмушдур.

Китаб Бөјүк Гәләбәнин 75 иллијинә, Таганрог шәһәринин алман фашист ишғалындан азад едилмәсинә һәср олунмушдур. Китабда мүәллиф-тәртибчи Таһир Салеһин архив материалларындан истифадә едилмишдир.

Тәдбирдә Дәрбәнд Шәһәр Депутатлар Ичласынын сәдри Мөвсүм Рәһимов, “Дәрбәнд шәһәри” шәһәр даирәси башчысынын мүавини Видади Зејналов, Дәрбәнд Мәдәнијјәт, Кәнчләр Сијасәти вә Идман шөбәсинин мүдири Диларә Султанова, Азәрбајчан Дөвләт Драм Театрынын коллективи, шаирләр, јазычылар, мәктәблиләр, ана дили мүәллимләри вә шәһәр кәнчләри иштирак етмишләр Дәрбәнд шәһәр Депутатлар Ичласынын сәдри Мөвсүм Рәһимов тәбрик нитги илә мүрачиәт едәрәк, мүәллифи китабын чыхмасы мүнасибәтилә тәбрик етди вә она јени јарадычылыг уғурлары арзулады.

Сонра о, “Дәрбәнд шәһәри” шәһәр даирәсинин башчысы Хизри Абакаровун адындан узун илләр шаир-публисистин вичданлы әмәјини, шәһәрин ичтимаи һәјатында фәал иштиракы вә Дәрбәнд шәһәриндә мәдәнијјәтин инкишафына вердији төһфәјә көрә Таһир Салеһә “Дәрбәнд шәһәринә хидмәтләринә көрә” фәргләнмә нишаныны тәгдим етди.

Тәбрикләрә “Дәрбәнд шәһәри” шәһәр даирәси башчысынын мүавини Видади Зејналов, Дәрбәнд Мәдәнијјәт, Кәнчләр Сијасәти вә Идман Идарәсинин шөбә мүдири Диларә Султанова, мүәллифин достлары, шәһәрин јарадычы зијалылары да гошулду.

Тәдбир Дәрбәнд Азәрбајчан Дөвләт Драм Театрынын сәнәтчиләринин ифасычыхышлары илә баша чатды.

КҮЧҮМҮЗ ХАЛГЛАРЫН БИРЛИЈИНДӘДИР

Русија халгларынын бирлији Күнүнә

«Дәрбәнд шәһәри» шәһәр даирәсинин мәтбуат мәркәзинин вердији мәлумата көрә Михаил Сурмач адына 15 сајлы орта үмумтәһсил мәктәбинин базасында Русија халгларынын бирлик Күнүнә һәср едилмиш «Бизим күчүмүз халгларын бирлијиндәдир» конфрансы кечирилмишдир.

Тәдбир санитар- епидемиоложи нормалара мүвафиг тәшкил олунмушдур.

Конфрансда шәһәр бәләдијјәси башчысынын идман үзрә мүшавири, карате үзрә Авропа чемпиону Тәмирлан Сәрдаров, идман вә кәнчләр сијасәти үзрә шөбә рәиси Хочбар Баркајев тәкбәтәк дөјүшләр үзрә дәфәләрлә дүнја чемпиону Баһавәтдин Абасов вә башгалары иштирак етмишләр. Шәһәрин имамлар Шурасынын сәдри Абдула Маликов аилә вә валидејнләрә һөрмәт, етникләр вә конфессијалар арасы мүнасибәтләр мәсәләләринә тохунмушдур.

«Һәдисләрин бириндә дејилир ки, валидејнләр бизим чәннәт вә чәһәннәмимиздир. Сөзсүз ки, бунун дәрин мәнасы вардыр. Өз валидејнләринә һөрмәт бәсләјән адам әтрафдакыларына да бу чүр һөрмәтлә јанашмалыдыр»,-дејә дин хадими билдирмишдир.

Мүзакирә баша чатдыгдан сонра тәләбәләр диндарларын нүмајәндәсинә онлары марагландыран суаллары вермиш вә о, бу суаллара әтрафлы чавабландырмышдыр.

ҺӘМЈЕРЛИЛӘРИМИЗ

Ағасијев Әнвәр Мәммәдмирзә оғлу

Ағасијев Әнвәр Мәммәдмирзә оғлу 1920-чи илдә Дәрбәнд шәһәриндә анадан олмушдур. Азәрбајчанлыдыр. Дағыстан Тибб Институтуну битирдикдән сонра 1942-чи ил чәбһәјә көндәрилмишдир.

1943-чү илдән 1959-чу иләдәк Нахчыванда сәрһәд гошунларында хидмәт етмишдир. 1959-1970-чи илләрдә Азәрбајчан ССР Назирләр Совети јанында ДТК сәрһәд гошунлары даирә госпиталынын шөбә мүдири вәзифәсиндә ишләмишдир. 1959-чу илдән јашына көрә еһтијата бурахыланадәк (1986) Азәрбајчан ССР ДТК һәрби-тибб хидмәтин рәиси олмушдур. “Шәрәф” нишаны вә “II дәрәчәли” Вәтән мүһарибәси орденләри илә, “Гафгазын мүдафиәсинә көрә”, “Алманија үзәриндә Гәләбәјә көрә”, “Дөјүш хидмәтләринә көрә”, “Гүсурсуз хидмәтә көрә” I вә II дәрәчәли, “Дөвләт сәрһәдләринин мүдафиәсиндә фәргләндијинә көрә” вә башга медалларла тәлтиф едилмишдир.

Азәрбајчан вә Ермәнистан ССР-нын әмәкдар һәкими, “ССРИ сәһијјә әлачысы” фәхри адларыны алмышдыр. Тибб хидмәти полковникидир. 1993-чү илдә вәфат етмишдир. Бакы шәһәриндә дәфн олунмушдур.

ЕЛМ ВӘ ТӘЧРҮБӘ

Әмәкдашлыг һаггында мүгавилә имзаланмышдыр

Дағыстан Дөвләт Университети вә ДР-ин сәнаје –тиҹарәт палатасы әмәкдашлыг һаггында мүгавилә имзаламышлар. Университетин мәтбуат хидмәтиндән информасија акентлијинә верилмиш мәлумата көрә тәрәфләр университет мәзунларынын биркә ишә дүзәлдилмәси, әмәк базарында онлара пешәкар вә сосиал адаптасија көмәјинин көстәрилмәсинин вә тәшкилатын базасы әсасында Дағыстан Дөвләт Университетинин база кафедрасы јарадылмасы һаггында разылыға кәлмишләр.

«Бизим мәзунларымызын- игтисадчыларын вә идарәчиләрин сәнаје – тиҹарәт палатасы васитәсилә ишә дүзәлмәсинә мән шадам. Әминәм ки, биркә сәјләримизлә биз бу мүгавиләни реал ишлә тамамлајаҹағыг. Јусуп Умавовун рәһбәрлик етдији «Коммерсија вә маркетинг» идарә етмә факүлтәсинин кафедрасы сон илләрдә уғурлар нүмајиш етдирир.

Јусуп Ҹанбәјовичин јени тәшәббүсләринә чох севинирәм»,-дејә Дағыстан Дөвләт Университетинин ректору Муртузәли Рабаданов билдирмишдир. Тәшкилат Дағыстан Дөвләт Университети илә биринҹи ил дејилдир ки, ишләјир. Бу дәфә ДР сәнаје - тиҹарәт палатасы базасында ДДУ-нун баш кафедрасы формалашдырылаҹагдыр.

Сизин мәзунларынызы биз бөјүк разылыгла ишә гәбул едирик, палатанын әмәкдашларынын 50 фаиздән чоху Дағыстан Дөвләт Университетинин сабиг мәзунларыдыр»,- дејә тәшкилатын рәһбәри Бадрутдин Мәһәммәдов гејд етмишдир. «Коммерсија вә маркетинг» кафедрасынын тәһсил програмы јени дөврүн тәләбләринә ҹаваб верир. Бөлмәнин мүәллимләри әмәк базарынын тәләбләрини анализә едир вә иш верәнләрин тәләбләрини нәзәрә алараг тәдрис планларыны тәртиб едирләр. Тәләбәләр мүәллимләри илә бирликдә маркетинг саһәсиндә елми тәдгигатлар апарыр, тәдрис просесинә јени технолокијаларын тәтбиг едилмәсилә мәшғул олурлар. Дағыстан Республикасынын сәнаје-тиҹарәт палатасы илдә әмәкдашлыг тәләбәләрин даһа дәрин көмәк алмасына көмәк едәҹәкдир.

Сәнаје-тиҹарәт палатасы базасы әсасында Дағыстан Дөвләт Университетинин «Коммерсија вә маркетинг» база кафедрасы нәзәријјә илә практиканы бирләшдирмәјә имкан верәҹәкдир. Тәҹрүбәли практикләр мүһзирәләр охујаҹаг вә бурада бизнес- планларын тәртиб едилмәсиндә өзүнү сынагдан кечирмәјә имкан вардыр. Бундан башга реал маркетинг тәдгигатлары кечирмәк имканы бизим тәләбәләримизә пешәкар фәалијјәтдә јахшы практики тәҹрүбә топламаға вә әмәк базарында өз сәвијјәсини галдырмаға шанс верәҹәкдир»,-дејә кафедра мүдири Јусуп Умавов вурғуламышдыр.

Һәбиб Нурмәһәммәдов Дағыстана дөндү

Маһачгала, 27 октјабр- “Дағыстан” республика информасија акентлији. Үчүнҹү дәфә тәкбәтәк дөјүшдә UFC чемпиону адыны уғурла горујан Һәбиб Нурмәһәммәдов бу күн республикаја гајытды.

Пајтахт һава лиманында идманчыны Дағыстан Республикасынын бәдән тәрбијәси вә идман назири Магомед Магомедов гаршылајыб. Һәмчинин Һәбиб Нурмәһәммәдов Дағыстан мәтбуатынын суалларыны да ҹавабландырмышдыр.

КӘНД ТӘСӘРРҮФАТЫ

Фәал инкишаф едир

Дағыстан аграр республика олдуғундан онун сосиал- игтисади инкишафы агросәнаје комплексинин инкишафындан чох асылыдыр. Өтән илләрдә әлдә едилмиш наилијјәтләр буну әјани көстәрир.

Республиканын кәнд тәсәррүфаты назирлијинин мәлуматларына көрә аграр сектору бу күн фәал инкишаф едир. Хүсусилә үзүмчүлүк, тәрәвәзчилик вә һејвандарлыг саһәсиндә јахшы көстәриҹиләр әлдә едилмишдир.

Мәлуматларда көстәрилир ки, ҹари илдә республикада 206 мин тон тахыл, 95,2 тон дүјү истеһсал едилмишдир ки, бу да өтән илин мүвафиг дөврүнә нисбәтән хејли чохдур. Республикада хүсусилә интенсив технолокија үзрә бағларын инкишаф етдирилмәси јахшы нәтиҹәләр верир. Бу бир даһа көстәрир ки, бу саһәдә лајиһәләрин һәјата кечирилмәси вә бу ишә системли јанашма едилмәси республикада кәнд тәсәррүфаты әразиләринин комплекс инкишафы програмында иштирак етмәјә имкан јарадыр.

Республикада сон илләрдә истиханалар васитәсилә тәрәвәз мәһсулларынын јетишдирилмәси сүрәтлә инкишаф едир. Һазырда истиханаларын үмуми саһәси 620 һектар тәшкил едир вә өтән илдә 70 мин тон тәрәвәз мәһсуллары јетишдирилмишдир. Ҹари илдә бу көстәриҹинин 100 мин тондан артыг олмасы көзләнилир. Мејвә бағларынын салынмасында да ирәлиләјиш өзүнү јахшы бирузә верир. Сон үч илдә республикада 1,7 мин һектардан артыг интенсив вә супер интенсив бағларын салынмасына наил олунмушдур. Бу республикаја бөјүк кәлирләр кәтирир вә бөјүк перспективләр верир. Үзүмчүлүк вә шәрабчылығын перспективлији һаггында ганунлар, лајиһәләр гәбул едилмиш вә бунун нәтиҹәсиндә ҹари илин јекунларына көрә рекорд – 200 мин тондан артыг күнәш мејвәси алынмасы көзләнилир. Әлдә едилмиш нәтиҹәләрин газанылмасында Дағыстанын мелиорасија тәсәррүфаты ишчиләринин әмәји дә аз дејилдир.

Сон илләрдә мелиорасија објектләриндә кечирилмиш тәмир вә реконструксија ишләри сајәсиндә саһәләрин суварма сују илә тәмин едилмәси мәсәләси хејли јахшылашдырылмышдыр. Хүсусилә үзүмчүлүк вә дүјүчүлүк саһәсиндә әлдә едилмиш нәтиҹәләр көстәрир ки, бу саһәнин инкишафына дүзкүн истигамәт көтүрүлмүшдүр.

Нәтиҹәләр даһа јүксәк ола биләрди. Лакин әввәлки илләрдә мелиорасија системләри үзрә федерал мәгсәдли програмларда Дағыстанын тәмсил едилмәмәси имканлары азалтмышдыр. Мелиорасија објектләриндә узун илләр тәмир вә реконструксија ишләри апарылмадығындан республиканын суварма сују илә тәминаты лазыми сәвијјәдә дејилдир. Артыг ҹари илдә 4 објектин истифадәјә верилмәси баша чатдырылмалыдыр.

Јери кәлмишкән, ону да гејд етмәк лазымдыр ки, республиканын агрорсәнаје комплексинин әлдә етдији наилијјәтләрдә Дәрбәнд рајонунун зәһмәт адамларынын пајы аз дејилдир. Хүсусилә тәрәвәзчилик, үзүмчүлүк саһәсиндә тәгдирәлајиг нәтиҹәләр әлдә едилмишдир.

Ҹари илдә сон мәлумата көрә рајонда 304 мин тона јахын үмуми мәһсул јетишдирилмишдир ки, бу саһәдә һектар үзрә мәһсулдарлыг 500 сентнерә јахындыр.

Рајонун үзүмчүләри октјабрын 26-на 63 мин тона јахын күнәш мејвәси истеһсал етмишләр. Бунун 62 мин тону емал мүәссисәләринә вә 1000 тондан артығы сүфрә үзүмү кими алыҹылара сатылмышдыр. Күнәш мәһсулунун јетишдирилмәсиндә Нәриман Әлијев адына АҸ-дә, «Үзүмчү» ММҸ-дә, «ДЗИВ-2» АСҸ-дә, «ДКК СТ» ММҸ-дә вә дикәр кәндли- фермер тәсәррүфатларында наилијјәтләр газанылмышдыр.

Артыг 2020-ҹи илин тәсәррүфат или баша чатыр. Тәсәррүфатлар иллик ишинә јекун вурур, кәләҹәк илин мәһсулунун тәмәлини гојмаға башламышлар.

Рајон агросәнаје комплексинин мәлуматына көрә 2021-ҹи ил үчүн 2260 һектарда пајызлыглар әкилмәси нәзәрдә тутулмушдур. Бу ишлә рајонун 16 тәсәррүфатында мәшғул олунаҹагдыр. Ән чох пајызлыглар әкилән тәсәррүфатлар Әзиз Әлијев адына колхоз, Һашым Казымов адына кәнд тәсәррүфаты кооперативи «Југагро» ММҸ-си, «Татлар», «Каспи», «Митәһи», «Камах», «Зидјан» агрофирмаларыдыр.

Пајызлыглар әкилмәси үчүн вахтында шум галдырылмыш, артыг бир нечә күндүр ки, тохумсәпән агрегатлар саһәләрә чыхарылмышдыр. Кечән мүддәт әрзиндә сон мәлуматлара көрә 500 һектардан артыг саһәдә тохум сәпини баша чатдырылмышдыр. Ишләр сүрәтлә давам едир. Һаваларын әлверишли кечмәси тохум сәпининин оптимал мүддәтләрдә баша чатдырылмасыны тәмин едәҹәкдир.

Кәрим КӘРИМОВ

КОВИД-19 БӨЈҮК ТӘҺЛҮКӘДИР

Октјабрын 28-дән федерал Роспотребнадзорун гәрары гүввәјә минмишдир. Бу гәрара әсасән өлкә вәтәндашлары адамларын топландығы јерләрдә, иҹтимаи нәглијјатда вә һәтта лифтләрдә мүтләг тибби маскалар кејмәлидирләр. Бундан башга саат 23.00-дән, сәһәр саат 6-ја гәдәр иҹтимаи иашә мүәссисәләринин ишинә вә шәнлик тәдбирләринин кечирилмәсинә гадаға гојулур. Бу һагда федерал Роспотребнадзора истинад едәрәк «Јениликләр» РИА-сы хәбәр вермишдир.

«Ејни вахтда баш санитар идарәләринә, иҹтимаи биналарын вә нәглијјатын тез- тез диггәтлә дезинфексија едилмәси, еләҹә дә һәр 100 мин әһалијә 150-јә гәдәр КОВИД-19 инфексијасына тәдгигатлар кечирилмәси нормасы төвсијә едилмишдир. Роспотребнадзор еләҹә дә гејд етмишдир ки, Русија Федерасијасынын һәр бир субјектиндә ејни вахтда рекионал төвсијәләр фәалијјәт көстәрә биләр. Бу күнләрдә

Маска кејмәк мәҹбур едилир

Дағыстанын башчысы вәзифәсини мүвәггәти иҹра едән Серкеј Меликов адамларын чох топлашдығы јерләрдә вә иҹтимаи нәглијјатда (шәһәр вә бәләдијјә) тәбии маскаларын мәҹбури кејилмәси һаггында фәрман имзаламышдыр.

Хатырладаг ки, бу күнкү күнә Дағыстанда 15705 (күндә 86+) хәстәлијә тутуланланлардан 922-си фәал фазададыр вә 765 республика сакини үчүн инфексија өлүмлә нәтиҹәләнмишдир.

ИГТИСАДИЈЈАТ

Бүдчә мүәссисәләриндә чалышанларын маашы артырылачаг

Бу күн 2020-чи илин октјабрында ганунларда баш верән дәјишикликләрә нәзәр салачағыг.

КОВИД-19 хәстәлијинин артмасына бахмајараг, епидемијанын баһар зирвәси дөврүндә вәтәндашлара дәстәк үчүн тәтбиг олунан бәзи тәдбирләр дајандырылды. 1 октјабрдан етибарән 3 јашынадәк ушаглар үчүн аз кәлирли аиләләрә өдәнишләрин әризәсиз процедуру ләғв едилди вә бу 1 апрел тарихиндән етибарән гүввәдәдир. Һәр ил тәјин олунан мүавинәт автоматик олараг јениләнди. Инди һәр шеј нормала дөндү. Буна көрә өдәниш әввәлләр олдуғу кими автоматик олараг 1 илә гәдәр гурулачаг. Сонра әввәлчә 2 илә гәдәр, сонра исә 3 илә гәдәр јени бир мүрачиәт тәгдим етмәлисиниз. Һәм дә аилә кәлирләрини тәсдигләјән сәнәдләри тәгдим един. 2020-чи илин апрелиндә тәтбиг олунан ишсизләрә дәстәк үчүн бәзи тәдбирләр фәалијјәтини дајандырды. Мәсәлән, 1 Март 2020-чи илдә ишләрини дајандыран фәрди саһибкарлар, 12.130 рубл мәбләғиндә ишсизлик мүавинәти алмағы дајандырдылар. Ајрыча, 1 Март 2020-чи илдән бәри ишини итирән вәтәндашлар мүавинәт алмағы дајандырдылар вә онлара мүавинәт өдәмә мүддәти артыг битди. Октјабр ајында әлиллији тәјин етмәк вә ја узатмаг үчүн експертизадан кечмәк үчүн там заманлы процедур кери дөндү. Әлиллијин тәсдигләнмәси үчүн садәләшдирилмиш процедур епидемијанын әввәлиндә апрел-сентјабр ајларында тәтбиг олунду. Илк дәфә вә ја јенидән тәјин олундуғу шәхсләрә шамил едилди. 1 октјабр тарихиндән етибарән бир ОСАГО гајдасы аларкән јенидән бир диагностик карт тәгдим етмәлисиниз. 1 март - 30 сентјабр тарихләри арасында ОСАГО диагностик картдан мүвәггәти олараг чыхарылды, чүнки диагностик картлар вә техники сертификатлар верән бүтүн офисләр бағланды. Вә бу мүддәт әрзиндә ОСАГО сијасәтини аланлар 31 октјабрдан әввәл бир јохламадан кечмәлидирләр. 1 октјабр тарихиндә мәнзил-коммунал хидмәтләр үчүн субсидијаларын автоматик узадылмасына сон гојулду. Автоматик јениләнмә дә 1 апрел - 30 сентјабр тарихләри арасында гүввәдә иди. Инди әввәлки кими 6 ај мүддәтинә субсидијалар вериләчәк. Фәрди борч аланлар үчүн кредит тәтилләри октјабрын 1-дән дајандырылыб. О ана гәдәр, баһарда, банклар борчлулара 3 ајдан 6 аја гәдәр бир кредит тәхирә салмаг мәчбуријјәтиндә галды. Бунун үчүн борч алан, пандемија сәбәбиндән газанчынын үчдә биринә дүшдүјүнү сүбут етмәли иди. Инди Мәркәзи Банк банклара 31 декабр тарихинә гәдәр кредитләрин јенидән гурулмасына давам етмәләрини, лакин буну артыг бир чох кредит тәшкилатында мөвчуд олан хүсуси програмлар чәрчивәсиндә етмәләрини төвсијә едир. 1 октјабрдан етибарән һесабдакы вә ја депозитдәки сығорта мәбләғи 1,4 милјондан 10 милјон рубла гәдәр артачаг. Анчаг бу јени гајда бүтүн пула ишләмәјәчәкдир. Дөвләт сығортасы јалныз мәнзил, јашајыш бинасы, торпаг саһәси, бағ еви вә дикәр биналарын сатышындан әлдә олунан пула шамил едиләчәкдир. Һәм дә вәрәсәлик, сығорта вә сосиал өдәмә вә мүавинәтләр шәклиндә алынан пуллар вә вәтәндаша көчүрүлән вәсаитләр јени гануна аиддир.

Һәмчинин, јени ганунa мирас галмыш пул, сығорта вә сосиал өдәмә вә мүавинәтләр, һабелә мәһкәмә гәрары илә бир вәтәндаша көчүрүлмүш вәсаит дахилдир. Мүвафиг олараг, бу пул 10 милјон рубл мәбләғиндә сығорта илә тәмин едиләчәкдир. Бүтүн бу пуллар, алындығы тарихдән етибарән 3 ајдан кеч олмамараг банка көчүрүлмәлидир.

Октјабрын 1-дән бүдчә мүәссисәләриндә чалышанларын маашлары 3 фаиз артачаг. Хүсусилә дөвләт гурумларынын бүтүн ишчиләри, һәрби һиссәләрин мүлки ишчиләри, Февгәладә Һаллар Назирлијинин ишчиләри үчүн кәлир артачаг. Сосиал гурумларын ишчиләринин, һәкимләрин вә алимләрин маашлары артачаг. 1 октјабрдан етибарән веркиләрин артыг өдәниши истәнилән верки вә чәримәләрин өдәнилмәсинә јөнәлдилә биләр. Әввәлләр јалныз ејни верки нөвүнүн өдәнилмәсиндә истифадә едилмәсинә ичазә верилирди. Јәни федерал, рекионал вә јерли. Инди ишләр чох асанлашыр. Мәсәлән, бир торпаг саһәси үчүн артыг өдәниш нәглијјат веркисинә гаршы көндәрилә биләр. Јени гајдалар бу ил истифадә едилә биләр.

30 октјабрдан етибарән Русијадакы кафе вә ресторанларда гәлјан гадағандыр. Гәлјан сигаретини севәнләр үчүн ајрыча јер ајрылмалыдыр, лакин орада ичкиләр вә һазыр јемәкләр тәгдим етмәк мүмкүн олмајачаг, әкс һалда онлар јенидән мүвафиг олараг гадаға гојулмуш бир кафејә чевриләчәкләр.

1 октјабр 2020-чи илдән парфүмерија вә фотографија аваданлығы истеһсалчылары вә идхалчыларындан мәһсулун етикетләри вә ја мәһсул гутуларынын үстүнә етикетләр јапышдырмаг тәләб олунур. Һәр мәһсулун DATA MATRIX форматында бир коду олмалыдыр. Бу, Русијада малларын мәчбури етикетләнмәси үчүн истифадә олунан хүсуси бир етикетдир. Истисна јалныз филм камералары, фото ишыглар вә флеш лампалар үчүн едилир.

Г.БАБАЈЕВА

ИЧТИМАИЈЈӘТ

Дәрбәнддә бәдии сәнәткарлыг үзрә устад дәрсләри кечирилмишдир

Октјабрын 26-да Дәрбәнд галасы Нарын-Гала истеһкамында бәдии сәнәт вә сәнәткарлыг үзрә устад дәрсләринин ачылышы олмушдур.

Дәрбәнд музејинин мәтбуат хидмәтиндән билдирилдији кими, тәдбир заманы Кубачи кәндиндән олан сәнәткар гонаглары

күмүш әшјаларын үзәриндә ојма просеси илә таныш етди.

Сонра устад дәрсләринин иштиракчылары кил мәмулатлары дүзәлтмә техникасы илә таныш олдулар, гызыл тикмәнин әсасларыны, еләчә дә сахсы габлар үзәринә нахыш вурмағы өјрәтдиләр. Бундан сонра һәр кәс өзүнү бу вә ја дикәр сәнәткарлыгда сынаја билдиләр.

Руслан КӘРИМОВ

АНА ДИЛИМИЗИ ГОРУЈАГ!

Дағыстанын мәдәнијјәти вә дилләри күнү

Октјабрын 21-дә Дағыстан мәдәнијјәти вә дилләри күнү гејд олунуб. Бу, нисбәтән јени бајрам һесаб олунса (үч ил бундан әввәл тәсис едилмишди) да, онун чох вачиб бир бајрам олдуғу, сөзсүз ки, данылмаздыр.

Зәманәмизин чәтин вә кешмәкешли бир вахтында халгын мәдәнијјәтинин вә дилинин горунмасы вә инкишафы даһа чох әһәмијјәт дашыјыр. Дил инсанлар арасында ән мүһүм үнсијјәт васитәсидир вә һәр заман чәмијјәтин формалашмасы үчүн мисилсиз рол ојнамышдыр.

Инсан чәмијјәти илә бирҝә јаранан дил чәмијјәтлә бирликдә даим инкишаф едир. Демәли, дил инсан чәмијјәти илә бирликдә јараныр, инкишаф едир, бәзән дә һәмин дилдә данышан халгла бирликдә мәһв олур.

Бу бахымдан һәр бир халгын ана дилини өјрәнмәси, өз мәдәнијјәтини билмәси чох вачибдир. Һәр бир чәмијјәтдә тарихин мүәјјән дөврләриндә доғма дилин өјрәнилмәси, өз адәт вә әнәнәләрини, мәдәнијјәтини горујуб сахланылмасы мүһүм әһәмијјәт кәсб етмишди. Мәһз буна көрә дә, индинин өзүндә һәр бир заман олдуғу кими ана дилини өјрәнмәк, мәдәнијјәтимизи даһа да инкишаф етмәк чох вачибдир.

Һәр ил республикамызын, рајонумузун бүтүн тәһсил мүәссәләриндә ана дилинә вә мәдәнијјәтинә һәср олунмуш бир чох тәдбирләр кечирилир. Кечирилән тәдбирләрин әсас мәгсәди тарихән әлдә олунмуш әнәнәләри, зәнкин ирси горумаг вә кәләчәк нәсилләрә чатдырмагдыр.

Јашадығымыз мәканы нәзәрә алараг, биз бу ирси гардашлыг, бирлик идејаларыны үстүн тутараг јашатмалыјыг. Белә тәдбирләрдән бири дә Дәрбәнд рајону Рүкәл кәндинин орта үмумтәһсил мәктәбиндә баш тутмушду.

Тәдбир Азәрбајчан вә Дағыстан шаирләринин әсәрләриндә вәтәнпәрвәрлик вә доғма тәбиәт мөвзусуна һәср олунмушду. Тәдбирин Дағыстан халгларынын мәдәнијјәти вә дилләри күн әрәфәсиндә кечирилмәси дә символик бир һадисәдир.

Рүкәл кәнд орта мәктәбинин ана дили вә әдәбијјат мүәллими, һәм дә охучуларымызы даима өз шеирләрилә севиндирән Максим Султанов тәдбири ачыг елан етди. Азәрбајчан классикләринин вә мүасир сөз сәнәткарларынын шәкилләријлә, һикмәтли сөзләриндән ибарәт шуарлар долу олан әдәбијјат кабинетиндә чох марагла поезија кечәси тәшкил олунмушду.

Вәтәнә, доғма елә, обаја һәср олунмуш шеирләр, бајатылар, аталар сөзләри сәсләндирилди. Бурада, тәбии ки, илк олараг һәр бир азәрбајчанлынын вәтәндашлыг паспорту олан, Сәмәд Вурғунун «Азәрбајчан» шеири, һәмчинин доғма елимизин тәбиәтинә һәср олунмуш шеирләр дә сәсләндирилди. Шакирдләрин чыхышларына бөјүк марагла гулаг асдылар. Бу әдәбијјат кечәсиндә Рүкәл кәндиндә анадан олмуш јазарларын мәрһум Ајдәмир мүәллимин, Зејнәб Дәрбәндлинин, Максим Султановун, Шихһејдәр Шихһејдәровун шеирләри дә ифа олунду.

Тәдбирдә мәктәбин тәлим-тәрбијә ишләри үзрә директор мүавини А.М. Муслимов чыхыш едәрәк бу күнкү әдәбијјат кечәсинин, халгымызын зәнкин мәдәнијјәтинин вә әдәбијјатынын түкәнмәз сөз хәзинәси олдуғуну гејд етди, шакирдләрин шеирләрин бу чүр ифадәли охумасы – онларын ана дилинә олан севки вә ентирамынын көстәричисидир,- деди.

Рүкәл кәнд орта мәктәбинин тәрбијә иши үзрә тәшкилатчы педагогу К.Ф. Бабајева исә иштиракчылара үзүнү тутараг сөјләди ки, о, өзүнү һарадаса хошбәхт инсан сајыр, чүнки Азәрбајчан халгынын мәдәнијјәтинин дашыјычысыдыр вә бунунла бөјүк ифтихар дујур

Чыхышларын давамы олараг, мәктәбин ана дили вә әдәбијјат мүәллими Пәнаһ Күлмәһәммәдов өз фикирләријлә бөлүшдү:

«Низами, Фүзули, Нәсими, Вурғунун, Јагубун сөз чешмәсиндән гајнагланан әдәбијјатымыз, милли-мәнәви дәјәрләримиз-һәр бир азәрбајчанлы үчүн гүрур мәнбәји олдуғуну гејд етди. Биз дә бу зәнкин ирси, сөзсүз ки, кәләчәк нәсилләр үчүн горумалы, һәм дә инкишаф едәрәк онлара чатдырмалыјыг. Шакирдләримизин доғма дилимизә вә әдәбијјатымыза олан севкиси һамымызы дәриндән севиндирир»,-дејәрәк, өз сөзүнү битирди.

Тәдбирин сонунда миннәтдарлығыны билдирән Максим Султанов гејд етди ки, бу күн кечирилән тәдбир һәр биримизи һеч олмаса бир анлыға башга бир аләмә- поезија аләминә апарды вә биз өзүмүзү мәһдуд вахт чәрчивәсиндә дә олса ади һәјат сыхынтыларындан кәнарда һисс етдик. Гој бу чүр сәјаһәтләримиз чох олсун.

Тәснифим, муғамым
һәм дә секаһым,
Кечмишим, бу күнүм,
нурлу сабаһым,
Дәстәјим, дирәјим,
дејим, пәнаһым-
Мәним өз дилимдир-
азәри дилим.

Башы дик, һеч заман
јенилмәз зирвәм,
Әчаиб чаһаным, әсла
хәзинәм,
Дилимә јарашыг,
гәлбимә мәлһәм,
Мәним өз дилимдир-
азәри дилим.

Кәлин һәр биримиз доғма дилимизи севәк, әсрләрдән бизләрә әманәт олан мәдәнијјәтимизи, әнәнәләримизи горујаг, јашадаг вә кәләчәк нәсилләрә чатдыраг.

Севилә Күлмәһәммәдова

ДИЛИМИЗ СӘРВӘТИМИЗДИР

Улу бабаларымызын дили мәһв олмамалыдыр

Октјабрын 20,21,22-дә ЈУНЕСКО-нун мәдәни ирс сијаһысына дахил олан гәдим Дәрбәнддә «Улу бабаларымызын дили мәһв олмамалыдыр» девизи алтында Дағыстан халгларынын милли мәдәнијјәтини вә мәтбәхини тәмсил едән фестивал кечирилди.

Фестивалда Дағыстанда, Дәрбәнддә јашајан Азәрбајҹан, Табасаран, ләзки вә даркин халгларынын мәдәнијјәти тәмсил едилди. Бу мүнасибәтлә «Дәрбәнд шәһәри» шәһәр даирәсинин мәдәнијјәт шөбәсинин рәиси Диларә Султанова, Дәрбәнд шәһәр мәркәзләшдирилмиш китабхана системинин директору, «Дағыстан Республикасынын әмәкдар мәдәнијјәт ишчиси» Диана

Һафизовна вә адлары чәкилән халгларын нүмајәндәләри, шаирләр, Русија вә Азәрбајҹан Јазычылар Бирлијинин үзвү нәғмәкар-шаирә Зејнәб Дәрбәндли, «ДР-нын әмәкдар мәдәнијјәт ишчиси» Ләзки Дөвләт Мусигили Драм Театрынын ишчиси Еминат Заирбәјова, Табасаран шаири Шүшәханум Кәримова мүнсифләр һејјәти олараг фестивалда фәал иштирак етмишләр.

Фестивал үч күн әрзиндә Дәрбәндин ајры-ајры али мәктәбләриндә- Игтисадијјат вә Һүгуг коллеҹиндә, Азәрбајҹан Дөвләт Игтисад Университетинин Дәрбәнд филалында, Дәрбәнд шәһәр Дәмирјол колеҹи вә Дәрбәнд тибб колеҹиндә кечирилди. Бу дөрд тәһсил оҹағынын тәләбәләринин һазырладығы бир-бириндән көзәл ифалар мүнсифләр һејјәти тәрәфиндән чох көзәл гаршыланды.

Һәр мәктәбин өзүнәмәхсус чыхышлары олду, һәр халгын милли дәјәри тәблиғ олунду. Маһнылар, шеирләр, рәгсләр, бир сөзлә, Дағыстан халгларынын милли руһ бајрамы иди. Һәр милләтин дилиндә өз маһнысы, шеири вә көзәл тәамлы мәтбәхи нүмајиш олунду. Игтисад коллеҹинин тәләбәләриндән ибарәт «Нарын гала» рәгс ансамблы һәр милләтин рәгсини истедадлы шәкилдә нүмајиш етдиләр.

Азәрбајҹан, ләзки, Табасаран вә даркин рәгсләри рәнкарәнклији илә сәһнәни бәзәмишди. Јухарыда адлары чәкилән халгларын мәтбәхи илә јанашы, Азәрбајҹан Дөвләт Игтисад Университетиндә тәһсил алан алтајлы тәләбәнин Алтај мәтбәхини тәмсил етмәси бу фестивала башга бир көзәлик гатмышды.

Дәмирјол коллеҹиндә јенә дә бүтүн милләтләрин мәдәнијјәти нүмајиш олунду. Бу коллеҹдә мүнсифләр Азәрбајҹан «Сәмәни» рәгсини вә Азәрбајҹан маһнысыны даһа чох бәјәндиләр.

Тибб коллеҹинин мөһтәшәм чыхышлары, һәр милләтин милли дәјәрини ҹанландыран сәһнәҹикләри, бир маһнынын 5 дилдә сәсләндирилмәси, колеҹин тәләбәләринин һазырладығы хор копелласы сөзсүз ки, һәр кәси һејран етди. Мәктәбин мүәллими Зарема Сиражутдиновна вә Дашдибәј Исмајылов тәдбири өзләринә мәхсус баҹарыгла, јүксәк сәвијјәдә һазырламыш вә тәшкил етмишдиләр

А.Мәммәдова

ТАБАСАРАН ХӘБӘРЛӘРИ

«Табасаран-2020» форумуна һазырлыг

Рајон мүдиријјәтинин мәтбуат хидмәтиндән информасија акентлијинә верилмиш мәлуматда дејилир ки, бәләдијјәнин башчысы Мәһәммәд Гурбанов бир аз әввәл «Табасаран-2020» кәнҹләр форумуна һазырлыг вә кечирилмәси үзрә тәшкилат комитәсинин јығынҹағыны кечирмишдир.

Акентлијин һәмсөһбәтинин сөзләринә көрә октјабр ајынын 30-дан нојабр ајынын 2-дәк Хучни кәндиндәки «Шәлалә» меһманхана комплексинин базасы әсасында «Табасаран 2020» турист кәнҹләр форуму кечириләҹәкдир.

Тәдбирдән әсас мәгсәд Табасаран рајонунун социал-игтисади инкишафына јөнәлдилмиш лајиһә вә програмларын биркә ишләниб һазырланмасы вә һәјата кечирилмәси просесинә фәал

кәнҹләрин интеграсијасыдыр. Бизим кәнҹләримиз еләҹә дә, мүхтәлиф вә марағлы лајиһәләрин һәјата кечирилмәсиндә фәал иштиракыны давам етдирмәлидирләр.

«Јығынҹағын кедишатында тәшкилати мәсәләләр вә гаршыдакы форумун програмы мүзакирә едилмишдир.

Иштиракчылары тәхмини план тәдбирләри илә таныш етмишләр. Форумда иштирак етмәјә 240 сифариш верилмишдир. Онун програмында тәһсил семинарларынын, тренингләрин, «дәјирми стол»ларын, елм хадимләринин, експертләрин, али мәктәбләрин мүәллимләринин иштиракы илә мүәјјән истигамәтләр үзрә (туризм вә өлкәшүнаслыг, кәнҹләр бирликләри) практики тәдбирләрин кечирилмәси нәзәрдә тутулмушдур. Бундан башга мәдәни-истираһәт тәдбирләри, рајонун көрмәли јерләри илә танышлыг мәгсәдилә турист кәзинтиләри тәшкил олунаҹагдыр»,-дејә мәтбуат мәркәзиндә гејд етмишләр.

100 ил әввәл үнванланан ачыгча тапылыб

АБШ –ын Мичиган штатында јашајан гадынын үнванына 100 ил әввәл көндәрилән почт ачыгчасы дахил олуб.

30 јашлы Бриттани Кич она үнванланан почт бағламасынын ичиндән көһнә ачыгча тапдығына чох тәәҹҹүбләниб.

О, әввәл ачыгчаја чох әһәмијјәт вәрмәјиб. Јалныз бир мүддәт сонра гадын ачыгчанын үзәриндәки 29 октјабр 1920-ҹи ил тарихли почт маркасына диггәт јетириб.

Ачыгча Флосс Берджесс тәрәфиндән Рој Маккун адлы шәхсә үнванланыб. Ачыгча Һеллоуин бајрамы мүнасибәти илә һазырланыб, онун үзәриндә гара пишик, газ, бајгуш вә әл ағаҹы тутмуш гадынын тәсвирләри вар.

Бриттани Кич ачыгчанын фотосуну сосиал шәбәкәләрдә јерләшдирәрәк орада адлары гејд олунан шәхсләрин гоһумларыны тапыб мәктубу онлара тәһвил вермәји дүшүнүр.

Баш редактор әвәзи
Т.Г. ӘЛӘКПӘРОВ

Мәсул катиб
А.А.АҒАКИШИЈЕВА

Шөбә редактору:
Т.Т.ҺАҸӘЛИЈЕВ

Мүхбирләр:
Һ.Һ. КӘРИМОВ
С.П.КҮЛМӘҺӘММӘДОВА
А.Г.МӘММӘДОВА
К.Г.БАБАЈЕВА
Н.А.ГУЛИЈЕВ

Еһм оператору
А.Ј.АҒАКИШИЈЕВА

Баш мүһасиб
М. И.РӘҺИМОВА

РЕДАКСИЈАНЫН ВӘ НӘШРИЈЈАТЫН ҮНВАНЫ:

368600, Дағыстан Республикасы, Дәрбәнд шәһәри, Ленин күчәси, 37
тел.-факс (240) 4-73-59,
факс (240) 4-74-33
www.derbend.ru
(E-mail: gazetaderbend@mail.ru)
Телефонлар: баш редактор 89894856030, үмуми шөбә 89280562728

«Типографија-М» ММҸ-дә чап едилиб.
Индекс 368600
Мәтбәәнин үнваны Дәрбәнд шәһәри, С.Гурбанов күчәси, 25
Телефон: 4-50-76

Гәзетин чапынын кејфијјәти барәдә мәтбәәјә мүраҹиәт едә биләрсиниз.

Рабитә, информасија технолокијалары вә күтләви коммуникасијалар саһәсиндә нәзарәт үзрә Федерал хидмәт (Роскомнадзор).
Күтләви информасија васитәләринин гејдијјаты һаггында
Шәһадәтнамә
ДР үзрә рабитә, информасија технолокијалары вә Күтләви коммуникасијалар саһәсиндә нәзарәт үзрә Федерал хидмәт идарәси.
ПИ № ТУ05-00349 01 декабр 2016.

Материалларда кедән фактлар үчүн мүәллифләр мәсулијјәт дашыјырлар. Мүәллифләрин мөвгеји илә редаксијанын мөвгеји ујғун кәлмәјә биләр.

Индекс: 1 иллији 63242
6 ајлығы 51341
Чапа имзаланды:
29. 10. 2020.
Фактики олараг 9.30
Саат 10.00
Тираж 2000
Сиф. №